

NASIONALE SENIOR CERTIFIKAAT-EKSAMEN
NOVEMBER 2021

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL: VRAESTEL I

NASIENRIGLYNE

Tyd: 2½ uur

100 punte

Hierdie nasienriglyne word voorberei vir gebruik deur eksaminatore en hulpeksaminatore. Daar word van alle nasieners vereis om 'n standaardiseringsvergadering by te woon om te verseker dat die nasienriglyne konsekwent vertolk en toegepas word tydens die nasien van kandidate se skrifte.

Die IEB sal geen gesprek aanknoop of korrespondensie voer oor enige nasienriglyne nie. Daar word toegegee dat verskillende menings rondom sake van beklemtoning of detail in sodanige riglyne mag voorkom. Dit is ook voor die hand liggend dat, sonder die voordeel van bywoning van 'n standaardiseringsvergadering, daar verskillende interpretasies mag wees oor die toepassing van die nasienriglyne.

AFDELING A LEESBEGRIP

VRAAG 1 KOERANTARTIKEL

- 1.1 1.1.1 Onwaar
- 1.1.2 Selfs kan miaau/miaau of blaf
- 1.2 Hy volg sy baas/Tiaan soos 'n hond.
 Hy eet hondekos.
 Hierdie spesifieke kraai is 'n troeteldier.
 (Geen direkte aanhaling nie!)
- 1.3 Hy het ook net verdwyn en skielik weer verskyn.
 Hy neem 'n mens se (blink) goed en steek dit weg.
 (Iets soortgelyks)
- 1.4 Hulle is intelligent/slim.
- 1.5 Hy het ook geleer om te vloek/vuiltaal/hy praat krutaal/lelike taal/slegte taal.
- 1.6 Dat Karel en Vlekkie/hulle foksterriër nie oor die weg sal kom nie.
 (Iets soortgelyks)
- 1.7 Dit het haar bekommer/gestres dat Karel miskien sal wegraak/wegvlieg/kraai
 steel/kraai beseer.
- 1.8 Hy het Karel se vlerke geknip (sodat hy nie kon vlieg nie).
- 1.9 Tiaan het gewoonlik saam met Karel daarheen gedraf./Karel ken die pad na
 die koppie, want hy het gereeld daarna toe gevlieg.
- 1.10 Geduldig

VRAAG 2 VISUELE BEGRIP – INFOGRAFIEKE

2.1 2.1.1 B – Gestyg

2.1.2 Ons ekonomie het te swak begin word/mense het nie meer geld gehad om te oorleef nie/mense het begin desperaat raak, want hulle kon nie geld verdien nie./Die leerders het te veel skoolwerk gemis en moes terug skool toe gaan.
Nie: gedaal nie!
(Enige soortgelyke, maar sinvolle antwoord)

2.1.3 Desember / Des. (moet punt hê) (nie Engelse spelling nie)

2.1.4 Mense was onverskillig omdat dit vakansieseisoen was/daar was meer openbare byeenkomste omdat baie mense op/met vakansie was/die skole was gesluit en meer mense het na kuierplekke gegaan.
(iets soortgelyk)

2.2 2.2.1 George

2.2.2 Laingsburg

2.2.3 Kannaland

2.2.4 Dit is die grootste "brandpunt". Die meeste gevalle positiewe infeksies is hier, so dit beteken gesonde mense het 'n groter risiko om ook aan te steek.

2.3 Die virus is vir die eerste keer in **2019** geïdentifiseer/opgemerk.

VRAAG 3 VISUELE BEGRIP – SPOTPRENT

- 3.1 3.1.1 Jy gaan skool by die huis./...gaan aanlyn skool.
(Iets soortgelyk).
- 3.1.2
- Hy hou sy hand **voor** sy mond.
 - Praat agter sy hand/hou sy hand by sy mond/teen sy gesig.
Staan naby mekaar.
 - Hy draai sy kop/gesig weg van die kinders.
 - Hy kyk na die vrou.
(Enige een)
- 3.2 3.2.1 Daar is strepies/lyne rondom hulle koppe.
- 3.2.2
- Hulle frons (kwaai vir mekaar).
 - Hulle monde is (groot/wyd) oop.
 - Hulle mondhoeke is afgetrek.
 - Kwaai/saamgetrekte wenkbroue.
(Enige een)
- 3.2.3 Hulle lywe/koppe is na mekaar toe gedraai.
Leun vorentoe na mekaar.
- 3.2.4 Daar is 'n sakrekenaar/optelmasjien/sompomp op die tafel voor hulle.
(Enige sinvolle raak beskrywing)
- 3.3
- Sy luister na musiek op haar oorfone.
 - Sy is besig om haar naels te verf/te doen/mooi te maak.
(Enige een)
- 3.4 3.4.1 Sy mond is wawyd oop/groot oop.
- 3.4.2
- Hy het sy pen in sy hand.
 - Sy boek/werk lê op die vloer (voor die bank).

AFDELING B OPSOMMING

VRAAG 4 Terugvoer oor werkskadu

Die volgende moet in ag geneem word tydens assessering:

- Sinne moet van 1–5 genommer word, geen kolpunte mag gebruik word nie.
- 'n Sin moet 'n werkwoord bevat.
- Elke punt/sin bevat twee feite. Dus tel elke sin 2 punte. As die opgesomde sin dus gedeeltelik korrek is, word 1 punt toegeken.
- Een feit mag nie oor twee punte strek nie.
- Voegwoorde moet gebruik word om twee feite te verbind.
- Indien al vyf sinne korrek is, behaal die kandidaat 10 uit 10.
- Indien kandidaat twee sinne per punt skryf, word slegs eerste sin gemerk.
- Sinne mag nie direk uit teks aangehaal word nie, maar kandidaat mag woorde/frases uit teks gebruik.
- Taalfoute word nie meer gepenaliseer nie. Elke sin moet egter die betrokke feit of hoofgedagte korrek kommunikeer.
- Spelfoute word nie gepenaliseer nie tensy dit betekenis beïnvloed.
- Minus ½ vir elke direkte aanhaling, dus 2½ in totaal.
- Minus 1 as kandidaat nie woordtelling aandui nie.
- Minus 1 as daar minder as 60 of meer as 80 woorde is.
- 'n/en/die (lidwoorde) tel as deel van die woordtelling.
- Minus 1 as die getal woorde nie korrek neergeskryf is nie.
- Beplanning MOET doodgetrek word.

Voorbeeld-antwoord:

1. Hamish wil 'n veearts word omdat hy gehelp het om 'n leeu gesond te maak.
OF
Hamish wil 'n veearts word omdat hy wil help om 'n gebalanseerde ekosisteem op te bou.
2. Saarah wil nie by die Polisiemag aansluit nie, want die publiek is aggressief en ongeskik.
OF
Saraah wil nie by die Polisiemag aansluit nie omdat hulle party dae twaalf uur lank moet werk.
OF
Saraah wil nie by die Polisiemag aansluit nie omdat dit nie vir haar 'n aangename ervaring was nie.
3. Mila wil advokaat word, want sy het gesien hoe hulle hul kliënte in hofsake verdedig.
OF
Mila wil advokaat word omdat advokate 'n belangriker rol in hofsake speel.
4. Daniël wil 'n vlieënier word sodat hy al die interessante plekke op al die kontinente kan besoek.
OF
Daniël wil 'n vlieënier word sodat hy kaptein van 'n straalvliegtuig kan word.
5. Corné wil 'n argitek word, want sy is goed in wiskunde en kuns/ontwerp.
OF
Corné wil 'n argitek word omdat wiskunde en kreatiwiteit die regte kombinasie daarvoor is.
OF
Corné wil 'n argitek word sodat sy huise kan ontwerp wat bekostigbaar is.

besluit	rede
1. Hamish wil 'n veearts word,	<p>omdat hy gehelp het om 'n leeu gesond te maak.</p> <p>omdat hy wil help om 'n gebalanseerde ekosisteem op te bou.</p> <p>omdat hy in wilde diere wil spesialiseer.</p> <p>Want dit is 'n wonderlike ervaring.</p> <p>(Enige een)</p>
2. Saarah wil nie by die Polisiemag aansluit nie,	<p>want die publiek is aggressief en ongeskik.</p> <p>omdat hulle party dae twaalf uur lank moet werk.</p> <p>omdat dit nie vir haar 'n aangename ervaring was nie.</p> <p>(Enige een)</p>
3. Mila wil advokaat word,	<p>want sy het gesien hoe hulle hul kliënte in hofsake verdedig.</p> <p>omdat advokate 'n belangriker rol in hofsake speel.</p> <p>(Enige een)</p>
4. Daniël wil 'n vlieënier word,	<p>sodat hy al die interessante plekke op al die kontinente kan besoek.</p> <p>sodat hy 'n Kaptein van 'n straalvliegtuig kan word.</p>
5. Corné wil 'n argitek word,	<p>want sy is goed in wiskunde en kuns/ontwerp.</p> <p>omdat wiskunde en kreatiwiteit die regte kombinasie daarvoor is.</p> <p>sodat sy huise kan ontwerp wat bekostigbaar is.</p> <p>... lief vir ontwerp.</p> <p>(Enige een)</p>

AFDELING C POËSIE

VRAAG 5 VOORBEREIDE GEDIG

5.1 5.1.1 'n Ouer persoon/'n volwassene/miskien 'n vriend van die pa/'n onderwyser.

5.1.2 "Meneer"

5.2 Hy is 'n finansier/rekenmeester (iets in die sakewêreld bv. sakeman, ekonoom, besigheidsman, makelaar, finansiële persoon, adviseur)

5.3

WOORD	PA	SEUN (die spreker)
beurs (versreël 7)	5.3.1 Dit is die aandeelbeurs. JEB (nie JCE nie!) aandelemark finansiële werk	5.3.2 Dit is 'n houer vir al sy geld. Beursie
bates (versreël 10)	5.3.3 Dit is al die aandeel/finansiële bates/ besigheidsbesittings wat hy op die aandeelbeurs besit.	5.3.4 Dit is sy spiere (wat hy opbou om die meisies te beïndruk)./Sy mooi lyf./ Sy liggaamsbou/hoe hy lyk.
stewige lopies (versreël 13–14)	5.3.5 Dit is wanneer sy aandeel/ beleggings vir 'n lang tydperk goed presteer op die aandeelbeurs. Geld wat groei/meer word.	5.3.6 Dit is wanneer hy 'n goeie telling in krieket opbou (sonder om uitgeboul te word). Krediet

5.4 Die spreker in strofe 1 gebruik formele/korrekte/tradisionele/mooi/professionele Afrikaans en die spreker in strofe 2 se taalgebruik is meer informeel/modern/jong/swak/besaai met Engelse woorde.

5.5 Dit beklemtoon die feit dat die spreker nie in die ekonomie/pryse van goedere belangstel nie.
Dit beklemtoon dat hy nie belangstel in die prys nie.

5.6 Die spreker argumenteer sterk dat hy nie in sy pa se voetstappe gaan volg nie, maar hy gebruik al die ekonomiese/finansiële terme om dit te sê.
(iets soortgelyk)
Dit moet twee dele hê, bv.
... wil nie soos sy pa wees nie, maar trek voordeel
... stel nie belang in die pa se wêreld nie, maar gebruik finansiële terme.

VRAAG 6 VOORBEREIDE GEDIG

Geen Engelse woorde word as korrek aanvaar nie/hou dit toe en lees die res van die sin in konteks sonder Engelse woord(e).

- 6.1 Dit kan verwys na die dinge wat die spreker geglo het toe sy nog baie jonk was (bv. Kersvader en die tandemuis).
As jy klein is, glo jy in meer goed.
Dit kan ook wys daarop dat die spreker kleingelowig is, m.a.w. haar geloof is nie meer so eng/rigied nie.
Min geloof/swak geloof (maar nie klein geloof nie!)
- 6.2 Die paddaprinse verwys na die fantasiewêreld van 'n naïewe kind ('n sinvolle beskrywing van die sprokie) en die "Prins" verwys na Jesus/God/Verlosser/Redder uit die Bybel. (Nie: Prins uit die Bybel!)
- 6.3 6.3.1 kwatryn (moet foneties korrek gespel wees)
6.3.2 tersine/tersiene/tersienne/tersinne
6.3.3 gebroke rym (nie bv. ABCB nie!)
- 6.4 6.4.1 Die spreker glo nie meer in die fantasieverhale wat sy as kind geglo het nie.
Die spreker gooi haar fantasie weg / vergeet haar fantasie.
6.4.2 Met kennis. Met bewyse soos feite, wetenskap en realisme.
(Enige een van die 5 moontlike antwoorde)
- 6.5 Sy glo nog in sprokies/monsters onder haar bed en in God.

VRAAG 7 ONVOORBEREIDE GEDIG

- 7.1 B (personifikasie)
- 7.2 koeplet (behalwe vir spelling akkommodasie moet spelling reg wees)
- 7.3
- Dit beklemtoon hoe sleg 'n rekenaar vir 'n mens se rug/postuur is.
 - Dit beklemtoon hoe opgevang hulle in die rekenaars is.
 - Dit beklemtoon dat hulle postuur meer vorentoe buig.
 - ... hoe ingetrek/gefokus/vasgevang hy is/hy gee al sy aandag/konsentreer net op die skerm
- (Enige een)
- 7.4 klik-klik-klik
- 7.5 Hy gebruik enjambement.

- 7.6 Hy neem dit saam as hulle na koffiewinkels of krieketwedstryde gaan.
Hy neem dit oral saam met hom/neem dit oral waarheen hy gaan.
en
Die skootrekenaar het 'n belangrike plek/ereplek op die eetkamertafel.
Hy luister/kyk glad nie vir die seun as hy op sy rekenaar werk nie.
- 7.7 Hy sal eerder 'n vlieër vlieg/tyd met sy pa spandeer/sy pa se aandag soek.
- 7.8 "... woorde soos vooruitgang ..."
"... gebruik woorde soos vooruitgang"
- 7.9
- Want hy kyk nie eers op (d.w.s. geen oogkontak) van die rekenaarskerm wanneer hy praat nie.
 - Die pa maak hom skuldig aan swak kommunikasie/is heeldag op sy rekenaar/praat min/kommunikeer swak.
- (Enige een)

AFDELING D TAALVAARDIGHEID

VRAAG 8 SINSTRUKTURE

- 8.1 **Alhoewel** Andile sy kos wil eet, luister hy eers na Bongi se grappie.
Alhoewel hy eers na Bongi se grappie luister, wil Andile sy kos eet.
- 8.2 **Bongi hoef** nie elke Vrydag sy vriende vir middagete te ontmoet nie.
- 8.3 **Volgende keer** sal/gaan Andile 'n grappie hê om vir die groep te vertel.
- 8.4 **Nee**, hulle het nog nie by hierdie restaurant middagete geëet nie.
- 8.5 **Verlede week** het hulle voor die restaurant gewag, toe het hulle saam ingegaan.
- 8.6 **Helen vra vir Andile om** die sout vir haar aan te gee.
Helen vra vir Andile om vir haar die sout aan te gee.
- 8.7 **Shafiek is versadig omdat** hy 'n groot ontbyt geëet het.
- 8.8 **Die kelners** maak elke oggend die hele restaurant skoon.
- 8.9 **Al die mense behoort** teen vieruur uit die restaurant te wees.
Al is dit baie lekker, is die kos in die restaurant duur.
- 8.10 **Op die oomblik** werk almal saam, daarom is hulle nie ongemaklik nie.
- 8.11 **Al** is die kos in die restaurant duur, is dit baie lekker.
- 8.12 **Shafiek vra** wanneer hulle terug by die werk moet wees.

VRAAG 9 WOORDSTRUKTURE

- 9.1 Suid-Afrika
- 9.2 oor
- 9.3 tuin
- 9.4 pa's en ma's/ouers
- 9.5 daaglik
- 9.6 spesiale
- 9.7 tafeldoek
- 9.8 vurkies
- 9.9 met ander woorde
- 9.10 gekookte
- 9.11 op
- 9.12 beteken
- 9.13 twaalf
- 9.14 bloedjong
- 9.15 singende
- 9.16 binnekort

VRAAG 10 KOMMUNIKASIE

- 10.1 Klim asseblief vinniger in die bus.
Ek gaan in die moeilikheid kom as ek laat vir werk is.
(18 woorde)
- 10.2 Sê asseblief vir die man om nie te raas nie.
Dis nie ons skuld dat die bus laat is nie.
(20 woorde)
- 10.3 Maak nou gou!
Julle hou ons almal op en my bene is seer van die lank staan en wag.
(19 woorde)
- 10.4 Wil u nie eerste opklim nie?
Ek kan sien u het 'n lang dag gehad.
(15 woorde)
- 10.5 Jy is baie gaaf, dankie.
Ek kom nou net van die hospitaal af en voel nie lekker nie.
(18 woorde)

Totaal: 100 punte